

Fundarsamtykt

Samtykt á landsfundi Føroya Javnaðarflokks 1981

Á landsfundi í Klaksvík í døgnum 4. og 5. apríl hevur Føroya Javnaðarflokkur viðgjørt politisku, vinnuligu og sosialu stöðuna í Føroyum áðrenn og aftaná at borgarliga landsstýrið hevur tikið við.

Landsfundurin tekur dyggiliga undir við tí politikki, sum floksins umboð hava rikið á lögtingi og á fólkatingi. Landsfundurin tekur undir við tí virkna og sakliga andstöðupolitikki, sum flokkurinn higartil hevur rikið á tingi.

Landsfundurin er ikki nøgdur við tann politikk, sum ríkin verður av sitandi landsstýri, ið hevur sýnt tørvandi vilja, evnir og samráðingarkynstur í royndunum at tryggja veiðiflota okkara neyðugar møguleikar.

Landsfundurin ásannar og áttalar, at sitandi landsstýri og meiriluti tess fremur sosialar niðurskurðir við ikki at seta í gildi fyri Føroyar tær ábøtur á sosiala økinum, sum undanfarna landsstýrið hevði fingið semju um við ríkisstýrið.

Somuleiðis ásannar landsfundurin, at sitandi landsstýri fremur niðurskurðir í almenna virkseminum, sum fyrst og mest av øllum rakar landsins útjaðaraðir og hetta áttalar landsfundurin harðliga.

Landsfundurin ger eisini vart við, at arbeiðsloysi hótir tjóðina. Í hesum sambandi ávarar fundurin ímóti at minka um almenna virksemið, men mælir tvørturímóti til, at tað almenna gongur á odda við arbeiðsskapandi tiltøkum á sjógví og á landi.

Landsfundurin metir, at tað er neyðugt at seta á stovn arbeiðsloysistrygging og landsumfatandi arbeiðsávising.

Fundurin leggur dent á, at sparitiltøk einsamøll loysa ikki trupulleikar okkara. Tað er við øktari framleiðslu, vit skulu sleppa okkum burturúr teimum.

Landsfundurin er samdur um, at skattaskipanin eigur at verða broytt, soleiðis at lætt verður um skattabyrðuna hjá láginntøkunum, at kapitalvinningur, samfelagsskaptur vinningur og annar vinningur, har arbeiði ikki liggur aftanfyrri, koma undir skatting og at samtiðarskattaskipan verður sett í verk.

Landsfundur Javnaðarflokksins visir á, at tað er royndur lutur, at borgarligur afturhaldspolitikkur ongantíð gagnar fjøldini av fólkinum.

Undir slíkum víðurskiftum verður uppgáva javnaðarflokksins áhaldandi at vísa á onnur alternativ (nýggjar vinnumøguleikar)

at vísa høgraáganginum aftur og at fylkja allar demokratiskar kreftir móti teimum royndum, sum frá ymsum síðum verða gjørdar at gera lið á okkara demokratiska virkisgarð.

Landsfundurin visir á javnaðarpolitikk sum einasta alternativ í trygging sum ótryggunum tíðum, og heitir á floksins umboð og veljarafjöld um framhaldandi at stríðast fyri demokratiska sosialistiska fólkaheiminum Føroyar.

Atferðarmøguleikar teirra brekaðu

Soljóðandi uppskot varð einmælt samtykt:

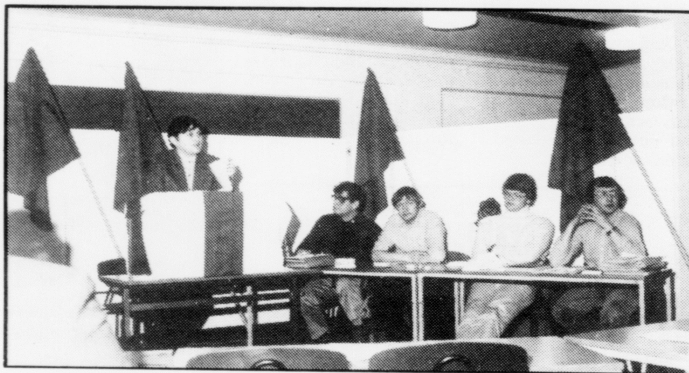
Suðurstreymoyar Javnaðarfelag skýtur upp, at Føroya Javnaðarflokkur heitir á avvarðandi politisku myndugleikar um at siggja til, at grein, har serliga verður hugsað um atferðarmøguleikar og umstøður teirra brekaðu, verður niðurfeld í byggireglugerðir, áðrenn tær verða góðkendar. Serliga verður hugsað um almennar bygningar og øki, eins og leiðbeiningar hesum viðvíkjandi eiga at verða givnar í sethúsabygging yvirhøvur.

Atli Dam í formansfrágreiðingini um javnaðarflokkin:

Fer ikki at reka ein yvirbjóðingarpolitikk

— men ein virknan, realistiskan politikk, sum er í samsvar við gjaldorku landsins

Aftaná formansfrágreiðingina var politiskt orðaskifti. Her hevur Jákup Lindenskov orðið. Vinstrumegin sita fyra av teimum fimm starvsnevndarlimunum, Atli Dam, Vilhelm Johannesen, Hans Jørgensen og Torfinn Smith. Ingeborg Vinther vantar á myndini

Javnaðarflokkurinn er komin í eina heilt nýggja stöðu — í andstöðu — sum verandi tingmanning er fullkomiliga óvön við. Men javnaðarflokkurinn fer í andstöðu at reka ein politikk, sum er vanligum borgarum at gagni. Javnaðarflokkurinn fer ikki at reka ein yvirbjóðingarpolitikk, men ein realistiskan politikk, har uppskot floksins standa í samsvar við gjaldsorkuna hjá samfelagnum.

Hetta sló Atli Dam fast í frágreiðing síni til landsfundin.

Í innganginum kom Atli Dam inn á valini, flokkurinn hevur tikið lut í seinasta hálvannað árið. Hann metti fólkatingsvalið í oktober 1979 sum ein sigur, meðan lögtingsvalið og býráðsvalið høvdu verið misjovn. Hann vísti á, at javnaðarflokkurinn aftur hevði havt afturgongd í prosentum, hesuferð 0,8 pst. Hetta merkti, at flokkurinn ikki fekk tað undirtektu til framhald av stjórnararbeiðinum, hann hevði biðið um.

Borgarligu áttu at royna seg

Floksleiðslan og tingbólkurinn hjá javnaðarflokkinum mettu eisini eftir valið, at teir borgarligu flokkarnir, sum finga meiriluta við lögtingsvalið, áttu at royna seg í samráðingum um eitt nýtt landsstýri. Úrslitið av

samráðingunum — eitt borgarligt landsstýri — gjørdi, at javnaðarflokkurinn kom í andstöðu.

Um møguleikarnar at reka javnaðarpolitikk í andstöðu segði Atli Dam:

— Tað er givið, at flokkurinn í andstöðu kann reka ein politikk, sum er vanligum borgarum at gagni. Kann reka hin sama idéologiska — iderika politikkinn, sum eyðkendi flokkinn øll andstöðuárin fyri 1958, tá menn speikandi nevndu hann »Uppskotsflokkinn«. Nevnliga, tí hann bar fram uppskot, sum ferð aftaná ferð blivu feld, men sum seinri kortini finga undirtøku frá øðrum flokkum, tá hesir vóru nóg miklið myktir og tá trýstið frá meiningini millum manna var vordið nóg stórt.

Ein góð iløga í longdini

Atli Dam vísti tí á, at tey mongu, sum høvdu valt flokkinn í 1980, ikki skuldu taka nýggju stöðuna sum eitt vónbrot. Tvørturímóti helt hann, at hon fór at vera ein góð í løga upp á longri sikt, tí flokkurinn fer á tingi helst at vera hann, sum eigur mesta iniciativíð og so við og við fær størstu ávirkanina.

— Og fram í tíðina vilja uppskot okkara, tá tey standa sum alternativíð, vinna meira undirtøku enn tey finga, tá flokkurinn sum stjórnarflokkur bar

tey fram uttan alternativ frá táverandi andstöðu.

Hendan andstöðan hevði eftir formansins metingum ikki annan politikk enn hann at lasta alt, sum landsstýrið bar fram, í sand og øsku, at sáa misnøgd í mannasálir og at leggja javnaðarmenn undir allar ódamligar eginleikar so sum figgarligt svik, kommunistiska infiltratió og siðspillandi, avkrinstandi virksemin. Hon fortaldi fólki, at hon hevði ein annan politikk, hóast hon ikki vildi almanna-kunngeva hann.

Ein virknan andstöðupolitikk

Tá tann nýggja stöðan var greið, hevði tingbólkur og floksleiðsla viðgjørt, hvønn andstöðupolitikk javnaðarflokkurinn skuldi reka:

Ein geldan andstöðupolitikk uttan sjálvstöðug uppskot, soleiðis sambandsflokkurinn rak frá 1975 til 1980?

Ella skuldi flokkurinn velja ein sjálvstöðugan leiklut, har flokkurinn alla tíðina ber fram uppskot, sum gagna borgarunum, samstundis sum tey bera á javnaðarleið og virka fyrri størri rættvísi millum manna?

Javnaðarflokkurinn valdi ein virknan, realistiskan og ábyrgdarkendan politikk í staðin fyri hin passiva, ábyrgdarleysa og

negativa, sum sambandsflokkurinn og sjálvstýrisflokkurinn róku seinastu seks árin.

Atli Dam viðgækk, at ein slíkur politikkur vil krógva orku- og evnaloyis hjá nýggju samgonguni, men segði, at tingið á hendan hátt fær evni at virka við og taka stöðu til, sum eru í tráð við javnaðarhugsjónina.

Bert andstöðan giv- ið tinginum nakað at arbeiða við

Í hesum sambandi vísti Atli Dam á, at higartil hevði samgongan bert lagt nakrar fáar danskar lógar fram, nakrar smávegis broytingar í stuðulsskipanini til fiskivinnuna og eitt uppskot um at hækka prisin á happadráttarseðlum.

— Tað er andstöðan og fremst javnaðarflokkurinn, sum hevur givið tinginum nakað at virka við, tí samgongan hevur verið so púra eidasør við nýskapandi hugsan og nýskapandi uppskotum til loysn av trupulleikum, vit eru komin í, nú meira enn nakrantíð fyrr, tí nýggju menninir vístu seg so lofnaðar í handfaringini av okkara fiskiveiðusáttmálum, segði Atli Dam.

Ein trongd at loysa alt øðrvísi

Um metingarevnini hjá